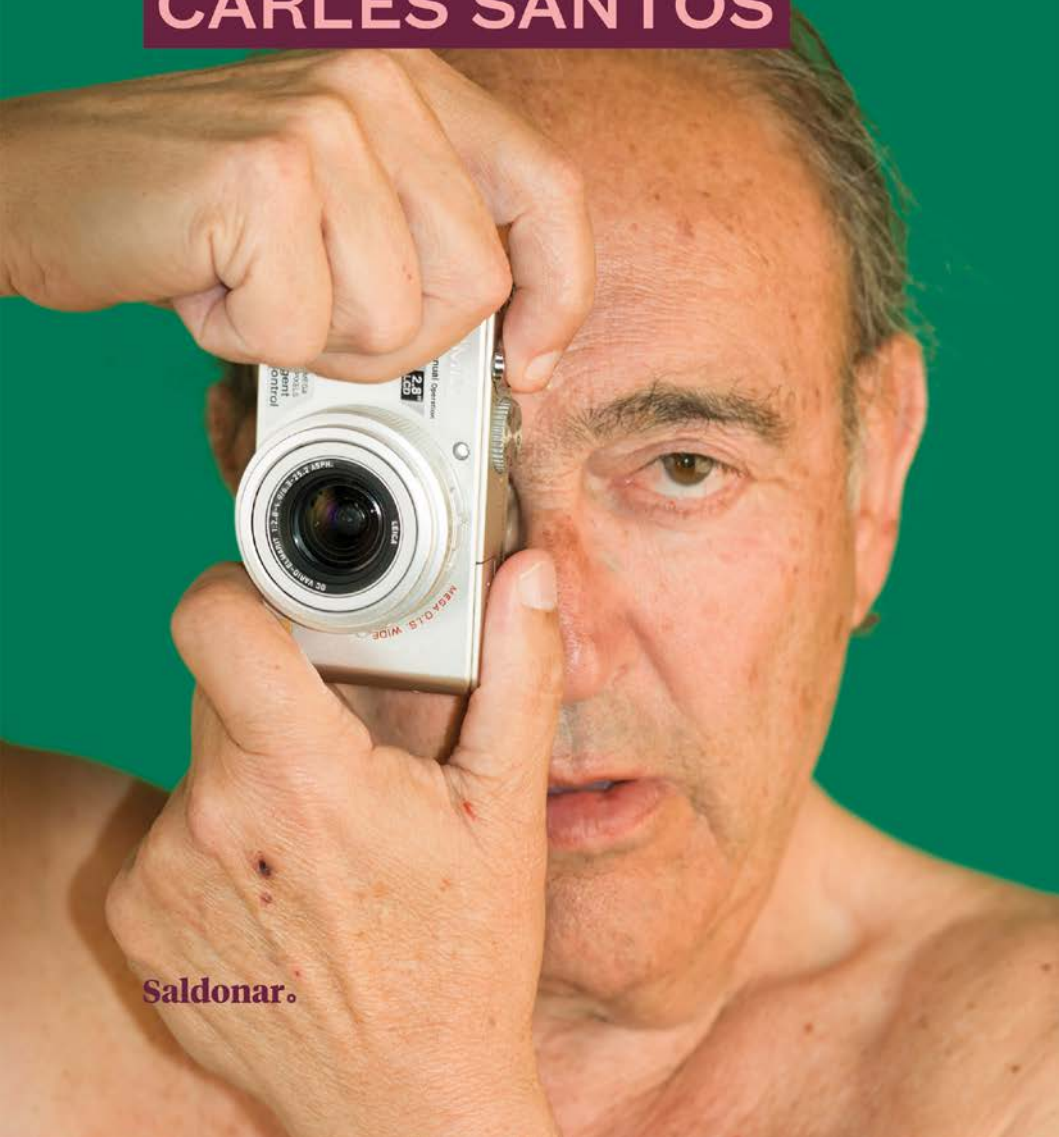

Ens morirem sense haver-los escabetxat a tots

CARLES SANTOS

Saldonar.

Ens morirem sense haver-los escabetxat a tots

CARLES SANTOS

Tots els textos reproduïts en aquest llibre són propietat de la Fundació Caixa Vinaròs, que conserva i difon el llegat de Carles Santos.

Ens morirem sense haver-los escabetxat a tots

© del text i de les fotografies: Fundació Caixa Vinaròs, 2022

© d'aquesta edició: Edicions Saldonar, 2022

Primera edició: novembre del 2022

Publicat per Edicions Saldonar

Alfambra, 16, 5è 2a

08034 Barcelona

edicions@saldonar.com

www.saldonar.com

@saldonar

Edició i producció: Francesc Gil-Lluch

Disseny i maquetació: Octavi Gil Pujol

Distribució: UDL

Thema: AF, AT, AV, DD, JB

ISBN: 978-84-17611-98-9

Dipòsit legal: B. 19691-2022

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Aquest llibre s'ha imprès amb paper procedent de boscos gestionats de manera sostenible, un òfset cru de 80 grams, i s'ha compaginat amb la tipografia Tiempos en cos 9,5.

Els titulars del *copyright* tenen els drets reservats.

Taula

Asdrúbila	9
L'esplèndida vergonya del fet mal fet	51
Figasantos-Fagotrop, missatge al contestador: soparem a les nou	69
La pantera imperial	99
Ricardo i Elena	115
Il barbiere di Siviglia	147
L'adéu de Lucrecia Borja	167
Sama Samaruck Samaruck Suck Suck	173
Lisístrata	205
El compositor, la cantant, el cuiner i la pecadora	221
La meua filla sóc jo	231
53 maneres de matar un capellà	259

**Figasantos-Fagotrop,
missatge al contestador:
soparem a les nou**

1996

Música, guió i espai escènic	Carles Santos
Direcció escènica i musical	Carles Santos
Direcció artística	Mariaelena Roqué
Vestuari i elements escenogràfics	Mariaelena Roqué
Il·luminació	Lluís Fernández
Segona Termopília	Anna Argemi (soprano)
Fetapoc la valenciana	Uma Ysamat (soprano)
Purilla Cáceres	Jen-Chen Pon (soprano)
Albumínia	Maria Ribera (soprano)
Deessa de la sordera	Olvido Lanza (violí)
Muac	Bernardo Garcia (trompeta)
Muec-Davònia	Judit Rovira (trompa)
Muic	Pere Bono (trombó)
Muoc	Vicent Baldo (bombardí)
Muuc	Maria José Molinos (tuba)
Figasantos-Fagotrop	Carles Santos (piano)
Krinot de Riu	J. Marc Pino (percussió)
Oh! - Albumínia - Oh!	Alejandra Tugues (polivalent)
Sacrupage-Creionade	Mary Davidson (polivalent)
Jambagode-Lafitte	Marisa Gerardi (polivalent)
Barrade-Xiufàs	Carme Vidal (polivalent)
Macrino	Jordi Cardoné (polivalent)
Ajudant de direcció	Montse Colomé
Ajudants de direcció musical	Agustí Fernández i Pere J. Puértolas
Regidora	Inma Faura
Ajudant de vestuari	Valeria Civil
Ajudant a l'escenografia i attrezzo	Jordi Tarrida amb Equip Tècnic CDGC - Teatre Poliorama
Realització vestuari	Mariaelena Roqué - Casa Peris. Col·laboren Susana Álvarez i Mónica Harbort
Coordinador tècnic	Jordi Tarrida
Gestió i management	Pilar Solà/Cia., Carles Santos i Marta Oliveres

Produït pel Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya.

Amb la col·laboració de Catalunya Ràdio i TV3 i la corealització del Festival d'Automne de París i la Maison des Arts de Créteil

Estrena al Teatre Poliorama de Barcelona, l'abril-juny de 1996

Amb aquest tipus de text sempre tracto de dir allò que en realitat és o serà l'obra anunciada. Potser com que sóc músic desconfio de la paraula escrita i prefereixo amagar-me entre les ratlles del pentagrama. No vull veure escrit allò que ja sé: saber una cosa i alimentar-la és més interessant que veure-la perfilada i definida en un text. De què va l'obra? Què vols expressar amb aquest treball? Hi ha una història? Sempre les mateixes preguntes.

Però donaré algunes pistes:

Tothom sap, per exemple, quin és el vi que correspon a un determinat plat. Ningú sap quin és el plat que correspon a una determinada música o viceversa. Fer bona música és un plaer. Menjar bé és un plaer. El plaer de menjar música o de fer música per menjar és un gran plaer. Un tractat de música per al plaer de menjar. Un menjar de música. Menjar i música són dos plaers junts o un sol plaer?

Jo pregunto.

Teranyines, poca informació i alguna cosa més

Els currículums que apareixen als programes fan referència a l'artista de torn. Són bàsicament iguals i d'un any a l'altre van afegint-hi les actuacions i les estrenes més recents.

Són plens de noms professionalment importants, informatius i sense teranyines, però la gent els llegeix i continua sense saber qui és el personatge.

L'única cosa que pot justificar això és que el personatge en qüestió no és qui escriu el currículum; sempre és una altra persona l'encarregada de fer aquesta feina.

En aquest cas sóc jo qui l'escriu i tractaré que hi hagi teranyines, poca informació i alguna cosa més. Escampant el que recordo de la meua vida professional m'agradaria recollir alguns aspectes que poden ajudar a aproximar-se a l'obra que anem a veure i sentir. Per exemple:

Haver començat a estudiar música molt aviat (als cinc anys).

Haver deixat d'estudiar música als divuit anys, precisament per haver començat a estudiar música tan aviat.

Haver canviat el piano per una moto, als divuit anys.

Haver triat el piano per a tota la vida.

Haver començat a tocar el piano amb un llibre (pesant) damunt del cap i dos més a les aixelles.

Haver fet els estudis al conservatori.

Poder tocar Bach tots els matins (abans de res).

Viure de la música.

Saber que no es pot entendre la música clàssica si es rebutja la música actual.

Haver tingut necessitat d'acostar-me a altres llenguatges o disciplines artístiques.

Tenir l'edat que tinc en aquests moments (cinquanta-cinc anys).

Haver posat un peu al teatre per visualitzar la música.

I amb un peu al teatre ja podem parlar, no molt, de l'obra que ens ocupa: *Figasantos-Fagotrop*.

Pregunto:

Es pot convertir l'escenari en un gran pentagrama?

Es pot substituir el llenguatge literari pel llenguatge musical?

Es pot convertir el músic en un personatge-actor?

Es pot viure sense música? ■

Pot començar l'espectacle amb Ramon tocant «Timpani» i relacionar so i llum portant un dibuix variable que porti a la llum determinada per començar l'espectacle.

El part d'Albumínia pot ser molt espectacular. Poden cantar-cridar les 4 sopranos: un part compartit.

La mort dels marits de les tres amigues-testimoni es produeix després de la visita d'Albumínia als tres espais: galeria-bar-concert.

Albumínia, que està embarassada, perd el seu marit a la meitat del seu embaràs. El dia del part està assistida per una comare amiga i també vídua d'un músic (trombó). També assisteix una amiga propietària d'una galeria d'art i també vídua d'un músic (tromba) i una tercera (segona Termopília). Quan Albumínia recupera el seu estat normal després del part, les seues dues amigues li diuen que no ha tingut «res». Ningú més ha assistit al part i per tant les tres amigues són les úniques testimonis del fet. Albumínia ha sofert tot un procés que no li encaixa amb el resultat final de «res» (res de res).

El seu marit, Muac, continua al regne de la Sordera bufant un vaixell. Albumínia, incrustada a un vestit de llibres, reflexiona i arriba a la conclusió que «res» és un concepte que existeix i que és compartit i acceptat des de sempre per tothom i que és patrimoni de la humanitat.

Si «res» és un concepte, deixa de ser «res». El «res» perfecte existeix abans del «tot» o després del «tot», però al mateix temps el concepte del «res» que coneixem forma part del «tot» i, per tant, deixa de ser «res».

Després d'aquesta reflexió, Albumínia comença la recerca del concepte de «res» que a partir d'ara anomenarem: Macrino. «Res» és alguna cosa i aquesta cosa és Macrino.

A Macrino se li podria suposar la no necessitat de creixement, per ser Macrino. Ni créixer ni degradar-se, un projecte d'eternitat.

La primera acció és visitar els llocs naturals de les seues amigues.

El primer és una galeria d'art propietat de Purilla Cáceres. Albumínia arriba a la galeria i troba una persona igual que ella i vestida com ella

que està realitzant una acció musical. Alejandra («tot») es precipita sobre una nota de piano gegant, sempre al mateix ritme.

La propietària porta el seu marit esquena-esquena i quan canta-parla és acompanyada per l'instrument corresponent. Cada vegada que Alejandra salta, es produeix un so que coincideix amb un canvi de foto. Alejandra i Maria aniran vestides igual (acció a determinar al pla superior de la Sordera).

El segon lloc de visita per a Albumínia és el bar propietat de la comare.

Taules de músics, ambient de bar, cambrers, gent entrant i sortint (en lloc de la paraula, la música).

Maria entra i també es troba Alejandra vestida com ella. Alejandra realitza una acció lligada al bar, per exemple, fregar plats amb la seua cabellera: plat que frega, plat que trenca, i cada plat que trenca coincideix amb un canvi d'imatge al televisor del bar. Aquestes imatges són les mateixes que s'han vist a la galeria. Maria té una xerrada amb Uma (Uma-trombó acoblats) (una altra acció al pla superior, a determinar, l'espai de la Sordera).

La propera visita de Maria seria a segona Termopília (cantant i exportadora de pernils). La situació podria ser un concert. Ella cantant vestida de pernil i Alejandra menjant-se el seu vestit o Alejandra vestida de pernil menjant-se el seu propi vestit, acompanyada al piano i pel borbardí-marit. Diàleg entre les dues i una suposada audiència. (Acció a nivell superior de la Sordera. Olvido i Ramon i un gos fals que podria ser Cardoné o Mary Davidson. Les fotos podrien ser reproduïdes en viu durant el concert.)

Les dues van de pernil i es mengen l'una a l'altra. Han d'aparèixer les fotos d'alguna manera. Aquestes fotos són una mena de jeroglífic que en algun sentit amaguen el sentit del concepte «res».

En les tres converses que Albumínia ha tingut amb les tres amigues, ha aconseguit tres interpretacions diferents de l'esdeveniment, cosa que li permet tres aproximacions diferents al concepte de «res».

Les tres amigues, després d'aquestes tres visites, decideixen reunir-se per unificar criteris i tractar de prevenir possibles reaccions d'Albumínia. Seria un altre sopar, però dintre d'un menjador de juguina, totalment desproporcionat, on el menjar seria servit a cadascuna d'elles per un servidor diferent i des de l'exterior de les parets del menjador. Elles cantarien i serien igualment assistides musicalment pels seus cambrers. Al mateix temps i a la platea es produeix una acció.

La comissió d'Olvido i companyia ha d'arribar a l'escenari quan l'escena anterior ha estat des-aiguada i es posen sobre el segon nivell que és baix de tot, i es produirà la seua ascensió i desaparició per dalt de tot. A mesura que puja el segon nivell, es podria pensar a muntar la propra seqüència al nivell inferior i a la vista del públic.

Els tres marits de les tres amigues serien raptats del nivell inferior i transferits al món de la Sordera mitjançant un parany de partitures sembrades per terra i que portarien als tres músics conduïts per la mateixa Sordera, el gos fals (Olvido) al nivell superior.

Al nivell inferior s'imposa l'observació d'Albumínia sobre Alejandra («la tot»).

L'acció d'Alejandra podria ser conjunta amb Macrino i podria ser la dansa a la planxa de cuina. La baixada al segon nivell crearia problemes al ballarí i l'obligaria finalment a rebolcar-se per la planxa. Alejandra podria girar, corrent o caminant i obligada per la pressió de la plataforma acabar tirant-se per terra.

Podria començar amb una acció d'Alejandra al nivell inferior i a poc a poc aniria baixant Albumínia situada al nivell dos i obligaria Alejandra («la tot») a seguir la seua acció estirada a terra obligada per la pressió de la plataforma del segon nivell.

D'alguna manera, Albumínia ha suprimit el problema de «la tot» encara que no té una explicació clara sobre la seua presència i significació.

Per ara, ha aconseguit aïllar-la i així poder accedir a les seues amigues? Sense la presència d'Albumínia i les seues accions.

En pujar al nivell dos, seria necessari que anés amollant una cortina espessa o una cortina de llums, que permetés l'entrada de tots els instruments dins d'aquest laberint.

Instrumentistes i cantants, piano i percussió en una desfilada plena de fantàstica confusió.

Aquí, tothom barrejat amb la cortina deixaria de ser el personatge que és i formaria part de l'acció musical. Seria una acció de pas.

Aquest laberint hauria de servir per passar a la propera seqüència, que podria ser un festival «d'art conceptual». ■